

Na získanie dobrého zamestnania len vedomosti zo školy nestačia

Absolventi škôl „nadupaní“ teóriou a s víziami lukratívneho zamestnania v odbore, ktorý vyštudovali, veľakrát pohoria na výberových konaniach práve preto, že nemajú prax v odbore, o ktorý sa uchádzajú. Ako pomôcť, aby sa lepšie uplatnili v sektore informačných technológií? Od tejto myšlienky bol len krok k nájdeniu riešenia ako prepojiť vyučovanie s praxou.

O spolupráci Strednej priemyselnej školy s martinskou IT firmou GiTy, ktorá tohtoročným maturantom umožnila zapojiť sa prostredníctvom ročníkových projektov do reálnej firemnej praxe hovorí riaditeľ SPŠ Ing. Jozef Jurica, CS.

„V rámci ročníkových projektov škola po prvýkrát kooperovala s konkrétnou firmou na základe jasne daných kritérií projektu spracovania a zberu dát prostredníctvom webových aplikácií a som firme GiTy vďačný, že prišla s takýmto podnetným návrhom a umožnila študentom

podieľať sa na ich vnútrofiriemných IT procesoch. Pre nás je veľmi dôležité, aby škola vychovávala študentov predovšetkým pre prax. U žiakov štvrtých ročníkov presadzujeme praktickú časť odbornej zložky maturít práve formou obhajoby vlastného projektu, na ktorom žiaci pracujú pod vedením konzultantov niekoľko mesiacov a napokon ho pred odbornou komisiou aj sami odprezentujú.“

Študenti sa učia spájať teóriu s praxou a zároveň napredujú aj v komunikačných zručnostiach, keďže sú nútení svoj projekt nielen odborne vytvoriť, ale ho aj atraktívnou formou „predať“ pred skúšobnou komisiou na praktickej maturitnej skúške. Žiaci, ktorí si vybrali túto zložitejšiu cestu mali síce vo štvrtom ročníku o niečo viac práce ako ich spolužiaci, výsledky však príjemne prekvapili vedenie školy aj maturitnú komisiu. Samotným absolventom zas pootvorili dvere k väčšej šanci získať zamestnanie.

„Pri výbere nových zamestnancov často zisťujeme, že uplatnenie absolventov v praxi nie je jednoduché

Počas obhajoby
Absolvent SPŠ Martin Král pri obhajobe záverečnej ročníkovej práce pred maturitnou komisiou.

FOTO: AUTORKA

hlavne pre absenciu ich praktických skúseností. Prišli sme s myšlienkou zintenzívniť komunikáciu tak so strednými, ako aj s vysokými školami a ponúknuť kooperáciu na vytvorení webových aplikácií, ktoré naša firma v praxi používa. Študenti, ktorí sa nebáli tejto výzvy, si mohli preveriť svoje znalosti a schopnosti v oblasti najmodernejších IT technológií,“ dodáva Ing. Marián Ťaptík, Country Manager GiTy – Slovensko, a.s.

Martin Král, ktorý má tohtoročnú maturitu v odbore technické lýceum už úspešne za sebou, si vybral ako svoj ročníkový projekt vytvorenie a naprogramovanie online registračných formulárov. „Najskôr som sa obával, či túto tému zvládnem, bol som nútený zdokonaľiť sa v programovaní jazyku PHP, ktorý bol pre túto prácu nevyhnutný. Teraz po maturitách mám dobrý pocit z toho, že moja práca bola ocenená a že tento pro-

jekt nebude odložený niekde v školskom archíve, ale bude ďalej využívaný vo firme, pre ktorú vznikol. Pri spracovávaní webových aplikácií som sa utvrdil aj v tom, že práve toto je odbor, ktorý by som chcel ďalej študovať na vysokej škole.“

„Som rád, že projekt sa vydaril, úspešne sme ho otestovali a v budúcnosti takúto možnosť spolupráce poskytneme aj ďalším školám v rámci regiónu. Budú to témy z praxe, ktoré určite nezapadnú prachom

a nájdú svoje praktické uplatnenie. Chceme študentom rozšíriť obzor nielen v ich nosných školských predmetoch, ale aj v oblastiach, kde teória ruka v ruke kráča s praxou. Pri spracovávaní projektov môžu študenti konzultovať s našimi odborníkmi z rôznych oblastí, ktoré v spoločnosti zastrešujú, a využiť tieto znalosti a skúsenosti v ďalšom štúdiu či pri nástupe do zamestnania. A v konečnom dôsledku tí najšikovnejší študenti budú mať u nás kedykoľvek dvere otvorené“ hovorí Marián Ťaptík.

Riaditeľ Strednej priemyselnej školy hodnotí takúto spoluprácu veľmi pozitívne hlavne preto, že žiaci môžu robiť na projektoch, ktoré majú priamy realizačný výstup, naučia sa omnoho viac než pri samotnej teórii a pri takýchto typoch projektov sa naučia aj iným zručnostiam ako manažovať svoj čas, získavať informácie z viacerých zdrojov, našťudovať danú problematiku do hĺbky a spracovať tak, aby projekty reálne v praxi aj plnohodnotne fungovali.

VIERA HATAROVÁ

MANUÁL PRE ŠTUDENTOV

■ JÚN ZNAMENÁ aj záver školského roka, či už na strednej alebo vysokej škole. Začínajú povinnosti – aj voči Sociálnej poisťovni.

Absolvent ostáva nezamestnaný

Ak absolvent nezačne pracovať hneď po ukončení štúdia, nevzniknú mu voči Sociálnej poisťovni žiadne povinnosti. Je jedno, či sa zaeviduje na úrade práce alebo nie, štát (ani nikto iný) nebude za neho platiť poisťné na sociálne poistenie. Ani počas štúdia za študentov nikto poisťné na sociálne poistenie neplatí. Znamená to, že toto obdobie sa študentom ani absolventom štúdia nebude môcť zhodnotiť ako doba poistenia pri prípadnom uplatnení si nároku na niektorú z dávok zo Sociálnej poisťovne.

Absolvent, ktorý si nenájde prácu alebo ostáva po ukončení štúdia dobrovoľne nezamestnaný, má možnosť platiť si poisťné na sociálne poistenie – dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, poistenie v nezamestnanosti (či už na všetky alebo len na niektoré z nich) sám ako dobrovoľne poistená osoba. Túto možnosť má už ako študent (po dovŕšení 16 rokov veku).

Zaevidovanie sa na úrade práce má z pohľadu nároku na dôchodok význam v tom, že za obdobie evidencie na úrade

práce po 31. decembri 2003, tak ako aj za obdobie štúdia na strednej alebo vysokej škole po tomto dátume, je možné dodatočne (aj pri podaní žiadosti o dôchodok) zaplatiť poisťné na dôchodkové poistenie. Obdobie, za ktoré bolo dodatočne doplatené poisťné na dôchodkové poistenie, bude zhodnotené na nárok na dôchodok a určenie jeho sumy.

Ak sa absolvent rozhodne platiť si poisťné na sociálne poistenie – dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, poistenie v nezamestnanosti – ako dobrovoľne poistená osoba, musí podať v miestne príslušnej pobočke prihlášku (Registračný list fyzickej osoby), ktorú nájde na internetovej stránke Sociálnej poisťovne. Registračný list fyzickej osoby vyplní aj v prípade, ak sa rozhodne z dobrovoľného poistenia odhlásiť.

Absolvent odchádza do zahraničia

Ak mladý človek odchádza po ukončení štúdia do zahraničia, nemá voči Sociálnej poisťovni žiadne povinnosti. Len v prípade, že bol na Slovensku dobrovoľne poistený a zamest-

ná sa v štáte Európskej únie, pričom zamestnávateľ bude za neho riadne odvádzať poisťné na sociálne poistenie, musí sa z dobrovoľného poistenia odhlásiť. Legislatíva Európskej únie nepripúšťa existenciu povinného poistenia v jednej krajine a dobrovoľného poistenia v druhej krajine. Výnimkou je dôchodkové poistenie, ktoré v súbahu možné je, avšak tiež len pri splnení určitých podmienok. Fyzická osoba môže byť povinne dôchodkovo poistená v jednej krajine Európskej únie a dobrovoľne dôchodkovo poistená na Slovensku v prípade, ak už v minulosti v niektorých etapách svojej kariéry podliehala v sociálnom poistení právnym predpisom Slovenskej republiky.

Absolvent si založí živnosť

Ani absolvent štúdia, ktorý sa rozhodne stať samostatne zárobkovou činnou osobou, nemá hneď voči Sociálnej poisťovni žiadne povinnosti. V zmysle zákona o sociálnom poistení povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činných osôb vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti bol vyšší ako zákonom stanovená hranica. To znamená, že ak absolvent štúdia začne vykonávať samostatnú zárob-

kovú činnosť kedykoľvek v období po ukončení štúdia do konca roka 2011, jeho povinnosti voči Sociálnej poisťovni sa začnú posudzovať až od 1. júla 2012.

Absolvent sa zamestná

Ak sa študent po absolvovaní školy zamestná, z nástupu do zamestnania jemu samotnému tiež žiadne povinnosti voči Sociálnej poisťovni nevyplývajú. Všetky povinnosti voči Sociálnej poisťovni bude za neho plniť jeho zamestnávateľ. Upozorňujeme, že ak bol pred nástupom do zamestnania dobrovoľne poistený, dobrovoľné poistenie mu automaticky nezaniká. Ak si ďalej poisťné na dobrovoľné poistenie nechce platiť, musí sa z neho riadne odhlásiť v miestne príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne. Ak prestane platiť a riadne sa z poistenia neodhlási, stane sa dlžníkom Sociálnej poisťovne.

Všetky uvedené situácie platia rovnako pre absolventa stredoškolského aj vysokoškolského štúdia. Ak ale boli ako študenti zároveň aj poberateľmi sirotského dôchodku, tu rozdiely sú:

Absolvent stredoškolského štúdia a sirotský dôchodok

V prípade študentov nárok na výplatu sirotského dôchodku zaniká dňom, ktorým dieťa mladšie ako 26-ročné prestalo byť nezaopatreným

dieťaťom a prestalo sa sústavne pripravovať na povolanie. Ak absolvent stredoškolského štúdia nepokračuje v ďalšom štúdiu, prestáva byť nezaopatreným dieťaťom posledným dňom školského roka, v ktorom ukončil sústavnú prípravu na povolanie. Školský rok stredoškolského štúdia posledným dňom prázdnin, sirotský dôchodok im bude posledný raz vyplatený bez ohľadu na to, či sa zamestnajú alebo nie, v auguste. Sociálna poisťovňa nevyžaduje, aby jej túto skutočnosť poberateľ sirotského dôchodku oznámil, lehoty si vedie sama a výplatu zastaví od septembrovej splátky.

Ak však dôjde k akejkolvek zmene skutočnosti (napr. študent prestane byť nezaopatreným dieťaťom skôr ako sa skončí školský rok), poberateľ sirotského dôchodku je povinný o tom Sociálnu poisťovňu informovať do ôsmich dní.

Ak absolvent stredoškolského štúdia pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu, je po zápise na vysokú školu povinný doručiť Sociálnej poisťovni potvrdenie o návšteve školy. Ak mu bola Sociálnou poisťovňou výplata sirotského dôchodku zastavená, po doručení potvrdenia bude okamžite znovu uvoľnená odo dňa zastavenia výplaty.

Absolvent vysokoškolského štúdia a sirotský dôchodok

Absolvent vysokoškolského štúdia druhého stupňa má nárok na výplatu sirotského dôchodku len do dňa vykonania štátnej záverečnej skúšky. Keďže nejde o jednotný termín, je každý poberateľ sirotského dôchodku povinný oznámiť Sociálnej poisťovni dátum vykonania štátnej záverečnej skúšky na vysokoškolskom štúdiu druhého stupňa do ôsmich dní.

Od najbližšej splátky po dni vykonania štátnej záverečnej skúšky sa mu výplata sirotského dôchodku zastaví. Ak absolvent, ktorý získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a bol mu priznaný akademický titul, pokračuje v štúdiu na inej škole, nie je už nezaopatrené dieťa a nárok na výplatu sirotského dôchodku viac nemá.

Obdobie od získania vysokoškolského vzdelania prvého stupňa do zápisu na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ktorý bol vykonaný v tom istom kalendárnom roku, v ktorom dieťa získalo vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa, sa považuje za obdobie sústavnej prípravy na povolanie. Ak Sociálna poisťovňa absolventovi bakalárskeho štúdia výplatu sirotského dôchodku zastaví, po doručení potvrdenia o návšteve školy mu ju okamžite obnoví odo dňa zastavenia výplaty.

ZDROJ: SOCIÁLNA POISŤOVŇA